

A NOSA TERRA

Idearium da "Irmandade da Fala" en Galicia
e nas suas colonias

NO DIA de GALICIA 25 XULIO do ano MCMXXII

Redaición e Administración: Praza de María Pita, 17-baixo -- A CRUÑA

Granada

EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL

NOVOS PRECIOS

Bordo Cádiz con dereitos xa pagados debido á nacionalización da fabricación

	<u>Pesetas</u>
Turismo , 5 pasaxeiros, aberto, sin arranque.	4.165
Turismo , 5 pasaxeiros, aberto, con arranque.	4.490
Chassis Camión , con rodas desmontables (Neumáticos ou macizos atrás)	3.910
Chassis Camión , rodas desmontables e arranque.	4.230
Sedan , 5 pasaxeiros, pecho, rodas desmontables e arranque.	6.990
Coupe , 2 pasaxeiros, pecho, rodas desmontables e arranque	6.025
Chassis , de turismo, sin arranque	3.035
Chassis , de turismo, con arranque.	3.360
Voiturette , 2 pasaxeiros, aberto, sin arranque.	3.960
Voiturette , 2 pasaxeiros, aberto, con arranque	4.300
Tractor	4.260

Camiós e coches de todos os sistemas, sempre en existencia para entrega inmediata na Cruña

LUIS GRANADOS
AXENTE

Oficina, Exposición, Garaxe e Salón de venda de pezas de recambio e toda crás de accesorios para automóbiles

Payo Gómez, 5 A Cruña **Teresa Herrera, 6**

DIRECCION TELEGRÁFICA: LUGRAFORD

A NOSA TERRA

BOLETÍN QUINCENAL
ANO VI — NÚMERO 167 — 25 XULIO 1922

O DÍA DE GALICIA

É este o segundo ano que se celebra o Día de Galicia. ¿Qué significa? Un día de recollimento, de comunión, de lealdade para os galegos, un acto esternal para que moitos dos nosos compatriotas se dean conta do que son, da terra nai, á que teñen que volver si queren ser algo. Desta maneira despertarán do seu sono e traballarán n-un futuro glorioso. Que hoxe todos poñan o seu pensamento en Galicia, falen a súa propia fala, e recen os versos dos nosos poetas!

As condicións actuais para o noso movemento nacionalista non poden ser mellores. O rexurdimento do catalanismo, a súa purificación terá unha transcendencia enorme; e ademais non é Cataluña xa a única que pide a súa liberdade política, son-os restantes países oprimidos pol-o Estado hespañol. Por outra parte, dentro da nosa terra o nacionalismo fixo enormes progresos: o número das organizacións multiplícase cada día, as publicacións en galego aumentan rapidamente, e os participantes no noso movemento esténdense por total-as clases sociais e todos-os campos ideolóxicos.

As simpatías pol-a nosa actuación non son menores. Elementos novos de moito valimento inauguran con motivo do día de Galicia a súa colaboración na NOSA TERRA. O Sr. Castillo, o mellor arqueólogo galego, delegado rexio de Belas Artes, autor de tantas obras interesantísimas, hórnanos c-un traballo escrito en galego expresamente para A NOSA TERRA, relativo ao escudo de Galicia. Para o dito traballo fixo un dibuxo o gran arquitecto cruñés Sr. del Villar, que non hai moito tempo, n-unha conferencia súa, indicaba que debíamos facer rexurdir a nosa arquitectura popular. O poeta Xavier Bóveda conságrase hoxe definitivamente coa súa primeira composición en galego, o soneto que os lectores verán mais adiante; era o único que lle faltaba ao «cantor dos pinos» para ser estimado como un dos mellores dos nosos. Calcas (García Acuña), un fino humorista, que pol-as svas penetrantes verbas conocen os lectores do «Noroeste», tamén nos remite unhas cuartillas expresamente para nós.

Con gran lealdade contamos entre nós de novo a vellos amigos e colaboradores: a inspirada poetisa Francisca Herrera; os escritores cheos de talento Eladio Rodríguez, Valcárcel, Euxenio Carré Aldao, Banet Fontenla, Lousada Diéguez, non podían nin debían faltar n-este número.

¿Qué dicir dos mais? Lugrís, Leandro Carré, Peña Novo, Abelaira, Taibo e tantos outros... Son representantes do espírito galego, sempre fondo e valente. O presente número, pois, amosra unha ampla colaboración na obra do rexurdimento da nosa Galicia, que é a única que como temos dito, poderá permitir lograr o gran fin que nos propoñemos. As xeneracións sucesivas apéséntanse agora unidas nas svas aspiracións e arelas.

Saudamos n-este día aos irmaos galegos d' América. A eles é moito o que Galicia lles debe e aínda lles deberá mais agora que se organizan e preparan para o labor redentor da terra. As ideas nacionalistas van conquerindo as nosas colonias alén do Atlántico. O mozo loitador Tomás Sabio fundou hai pouco a Xuntanza Nacionalista da Habana, que leva unha vida moi próspera. N' esta semana anúncianos a prensa a organización d' unha Liga Autonomista en Cuba, anuncio que acollemos con fonda lealdade. Na Arxentina fixo unha labor de propaganda galeguista, pola que sentimos verdadeira simpatía, o vicecónsul da República da Plata en Mondoñedo, Fernandó Lorenzo Rico, a quén tamén se lle debe o homenaxe o poeta Leiras Pnlpeiro. Unha estreita e saudosa aperta, pois, aos nosos irmáns d' América.

En Portugal, en Viana do Castelo, publicarásse no día de hoxe en honor de Galicia un extraordinario da revista «Aurora de Lima», no que terán parte escritores galegos. Ao iniciador, señor Julio Lemus, e aos seus paisanos de Viana, saudamos fraternalmente, dándolle-as gracias pola súa fineza e facendo votos porque as relacións culturais entre Galicia e Portugal sexan cada día mais intensas. Non esquecemos n-este día ós nosos amigos de alén Miño: Leonardo de Coimbra, Teixeira Pascoaes, Alexandre de Córdova, Peralta, Sergio e os mais artistas e pensadores que nos honraron coa súa amizade persoal. Nós seguimos con amor e interés os progresos de Portugal, e o seu porvir considerámolo como cousa propia.

Decíamos que na Península espertan rapidamente os ideás nacionalistas. Estamos seguros que a estridencia nacionalista resolverásse n-unha consonancia federalista, n-unha confederación ibérica máis grande, máis fecunda que esta caduca unidade de forza que fixeron contra a von-

tade os Reis Isabel e Fernando, En todos estos amigos que loitan nas mesmas condicións que nós, pensamos tamén hoxe e enviámoslles un aperta ideal.

A alma galega é romántica e xenerosa e aifeita ao mar,

No día de Galicia

Glosario patriótico

Celebrámol-os galegos o día do Apóstol Santiago como unha manifestación solene e pública do noso sentimento nacional. En verdade que o día de Santiago vense celebrando en toda a nosa Terra dende fai séculos. Pero o senso trascendental e patriótico d-esta solemnidade é cousa d'estos tempos; responde á iniciativa das Irmandades da Fala. A esa iniciativa respondeu Galicia enteira, e oxe en todol-os recunchos da nosa Terra o día de Santiago non é unha festa mais, unha romería mais, como fora de cote, sinon que é un día de consagración patriótica, en que todol-os galegos nos lembramos mais que nunca de que somos galegos, sentímonos orgullosos de selo, e queremos facer viva expresión d'este santo orgullo. Tal é o novo senso trascendental da festa que oxe celebramos. E isto demostráranos unha gran verdade: o fondo sentimento nacional que hay en todol-os galegos. Non podemos eisixir de todas as nosas xentes unha manifestación reflexiva e coscente dos seus sentimentos enxebres; tal manifestación inda non se dá nos pobos de maior educación cidadana; as pequenas vibracións que marcan o ritmo diario das zonas sentimentales dos pobos, soño son recollidas pol-os espíritus escolleitos; a masa do pobo somentes reacciona d-un xeito espontáneo e instintivo nos grandes acontecementos; n-eses momentos é cando se manifesta a existencia da conciencia colectiva. Por iso a vida dos pobos pode ser dominada e falseada pol-as minorías directoras; pero nos momentos pasionales é o espírito ancestral da raza o que marca a dirección da vida nacional. Por iso a festa d'oxe na que se manifesta unánime o sentimento de Galicia enteira, aboña pra demostrala existencia robusta e forte da nosa patria galega, a nosa personalidade histórica a través dos tempos idos, e a nosa vontade de ser nos tempos futuros.

Cada o día de Galicia n-un día de festa relixiosa, porque o sentimento da patria é tamén un sentimento relixioso, porque é un sentimento de amore pra os nosos irmáns de raza, un sentimento de fé nos nosos destinos, e un sentimento de veneración pra Nai Terra, na que nacemos, na que nos criamos e pol-a que vivimos. E o día d-unha festa tradicional, porque nós debemos conservar sempre viva a lembranza das nosas tradicións, porque as tradicións son a colaboración dos tempos ellos á nosa obra futura, son o traballo acumulado das veneracións pasadas n-unha permanente continuidade civilizadora; son o herdo da Historia que a través dos tempos vai consolidando o sentimento nacional dos pobos; as tradicións son o sangue dos nosos mártires, as cantigas dos nosos poetas, as traxedias íntimas sufridas pola nosa cidadanía irredenta. Un pobo sin tradicións é un pobo sin arte; sin recunchos sentimentales para pousar o espírito canso pol-os trafegos da existencia; sin ermidas de relixión e de misterio para gardar e engrandecer os seus valores morales; sin luz de poesía que malice e alumee os recunchos da súa alma, e con plenitude cordial mate a sede dos seus infinitos desacougos. Porque a

cosmopolita. Os laios dos pobos oprimidos chegan hasta nós e atopan eco nos nosos peitos. Galicia n'este seu día de festa, fai votos porque conquiran a súa arelada liberdade, é porque a xusticia e a paz reinen no mundo.

patria é todo eso: a permanencia a través de todol-os cambios históricos d-un misterioso sentimento civilizador e poético, que fai xermolar n-un costante remozamento a vida dos grandes pobos.

Pero a Patria tamén é mais que iso: Non é somentes a lembranza do pasado, o eternizamento da vida actual no nome dos feitos históricos. O sentimento da patria debe ser un sentimento dinámico. Os pobos que consagran a súa Historia como un dogma definitivo, matan todas as enerxías renovadoras. Nos outros debemos encarnar o sentimento da patria nunha idea mais xenerosa e fecunda; por eso a veneración dos nosos antepasados, homes ou ideas ou dereitos, que dorren nos cimiterios frios e solitarios, ou nas bibliotecas enterradas baixo o polvo dos séculos, ou nos incunables roídos e carcomidos, gardadores d-un dereito primitivo e rixido, samente nos debe servir de alento para superalos, para preparar o camiño ao exército desconocido dos nosos fillos, que mais alá dos séculos que inda virán trasformen o noso pensamento e ensanchen as fronteiras da nosa vida, renovando a nosa terra n-unha eterna cobiza endexamais satisfeita d-un alén mais luminoso, mais radiante de liberdade e de cultura que a nosa Patria presente.

Debemos consagrar toda a nosa existencia ó pensamento mais grande da nosa vida; e o pensamento mais grande da nosa vida debe ser o pensamento da Patria dos nosos fillos. Nos outros témol-a obriga de deixarlle ós nosos fillos o herdo glorioso d-unha patria libre, labrada pol-os nosos mais xenerosos sentimentos, porque nos outros non vivimos somentes a nosa vida, sinon que representámola continuidade entre o pasado que nos empuxa e o porvir que nos atrae, e temos que responder cos nosos feitos a esta solidariedade histórica; e a Historia gádonos para estos tempos a misión mais gloriosa d-un pobo: a misión creadora de dar vida orgánica ó sentimento secular d-unha patria libre e civilizada que viveu sempre como unha arela escintillante e inmaculada no sagrado de nosas conciencia.

Por iso a festa d'oxe debe ser para nosotros como un asogegado recollimento espiritual, de concentración da nosa vida sentimental, e de lembranza das nosas tradicións, pra fortalecer nos na nosa labor de superación da nosa patria presente pol-a patria futura dos nosos fillos.

L. PEÑA NOVO.

Día de Galicia do ano 922.

Gramática do Idioma Galego

Por M. Lugris Freire, académico de número da "Real Academia Gallega"

Este novo libro contén un estudo sintético e integral do noso idioma; e na fonética e morfoloxía resolve todas as dúbidas en col do emprego das voces. A Sintaxis é completa e clara, fixando regras seguras para o bon orde das palabras na oración.

Véndese a 3'50 pesetas o exemprar na librería e imprenta de "Zincke Hermanos", Cantón Grande, 21 - A Cruña.

As armas da nosa terra

Fai tempo que a nosa terra ten por armas un cáliz: ven de tempos antigos o poñel-o nos escudos das portas do mar da capital, no fronte dos muros que ergueitos a defendían, e n'algús outros vellos moimentos, nos que inda se amostan como proba certa do seu vello orixe.

Pero inda que os homes amantes da terra quixeron sabel-a causa a que obedecera o tere por armas o vaso sagrado, de certo pouco afinaron, que moitos foron os tempos que por riba pasaron e moitos os feitos que na terra sucederon. Pero as xentes dicen de vello, e a tradición ven-o decote decindo, e hasta sei-que os pergameos de vello aldraxados e roídos o decían, que aló fai non sei cantos anos, por môr de certa herexía que viña inzando o chao das concencias da nosa terra, os bispos xuntáronse na corte do noso reino, e pra domeñar aos herexes, isvaindo as cativas ideas que n-eles se mentaran, definiuse en certo Concilio o Sacramento da Eucaristía. E como lembranza d'aquel feito, que por moitas razóns foi de abondo sonado, a Iglesia lucense conseguiu non sei que privilexio de tere o dito Sacramento decote mostrado á adoración das xentes; e, pol-o visto, tal se ten por orixe do noso escudo.

No mesmo vello convento xurídico da provincia romana, a que as noxentas loitas políticas reduciron a nosa terra galaica, e na mesma diócesis que, máis

gardadora do seu, inda non se desprende das feligresías que lle pertencen nas terras alleas, hai un vello mosteiro, aló no cume d'unha ergueíta montaña, berce garimoso de tradicións dos nosos tempos dourados.

Pois alí, de vello as xentes adoran o Santo Milagre do Cebreiro, o cálizo sagro no que á leenda conta que fixo o feito milagreiro de se convertire en sangue puro e bermello o viño que un sacerdote desleigado consagrou no albexar de certo día...

Algús dixemos que a tradición do Cebreiro tiña un tirante á leenda do Santo Grial dos séculos medioevales; e inda ousamos decire que sendo camiño da nosa terra o Monsalvat dos poemas do vaso milagreiro, e pousando nos lindeiros do dito camiño tan vello mosteiro e milagre de tanta sona, ven podía sere a montaña do Cebreiro o ñorado Monsalvat.

A condición eucarística do Santo Milagro e dos poemas do Santo Grial, fíxonos coidare na relación que poidera tere coas armas da nosa terra; e a xente pensa xa que o Santo Grial do Cebreiro ben pode sere o cáliz sagro que nos lembre o concilio lucense....

Ahi tédel-o cáliz do Cebreiro: outro mais vello non hai en Galicia; é dos anos derradeiros do século doce, e ten pra nos os galegos, moitas lembranzas; outro non debe sere o que figure no escudo da nosa terra.

A. del Castillo.

¡Alma e terra!

I

A ría sorri baixo un sol amigo das nubes. Na outra banda os piñeiros meditan fitando as velas longueiras. Pasa o vento e nas areas, na gandara, nos abeneiros, di o seu segredo divino. Canta beleza!

II

Qué falta que a miña alma non atopa seu fondo acougo? Penso nos homes que nunca sintiron o estremecimento da vida, inmenso arredor de si, que non sintiron como esta terra é grande e santa.

III

Cando os espíritos tornen a ela, potentes e rejos, tenso e líricos como ja foron, resurdirán á nova vida. O fillo da Terra, Anteo, según a lenda grega, atopaba novas forzas ao contacto da nai, para a loita. Así, ao chegarmos á campía que nos rodea, nescemos para un novo triunfo.

IV

¡Ou vós, que sabedes da "boa nova"! ¡de porta en porta, predicáde! Ide, e como vós saibades, anunciade que os tempos vivieron, os tempos de crear o mellor, o mais alto!

V

As almas penetradas da beleza da terra, voarán ligeiras para un futuro infinito, deixando un ronsel de luz inmorredela.

Johan VIQUEIRA.

25 de Xulio

As ruis pasiós, os egoismos persoás e total-as miserias da nosa vida desaparecen n'ista d'a grandioso, cheo de lembranza do pasado.

A él consagramos hoxe todo os nosos fervorosos pezos como bós galegos conscentes da súa única Patria.

Non esquezades, galegos, endexamais que temos unha Patria, e que esta Patria sofre, e que esta Patria chora.

O día en que cheguemos a calmar o seu sufrimento, ise será o grande día de Galicia.

¡E ese día chegará!

Lembrádevos, galegos, da gran Rosalía, Curros, Chané, Pondal, Añón e tantas outras glorias honra da nosa Terra.

E o millor homenaxe que podedes facer a Galicia.

O bardo Pondal dixo:

¡Os tempos son chegados!

Eu dígovos:

¡Galegos traballade! ¡Galegos, loitade!

E. R. SABIO.

Se volvera Santiago...

Tal se van poñendo as cousas que se hoxe o noso Santo Patrón Santiago quixera volver a facer o milagro de vir outra vez a terra para nos librar do xugo extranxeiro, de certo tería que empregal-o seu esforzo en favor de esta súa amada Galicia na que quixo tel-a súa sepultura, mais que contra dos illecos, contra de moitos dos seus fillos que negan aos mais que se non prestan a seguilo cegamente, o santo e nobre amor á Patria.

Os que así fan laboran en terreo estéreo, sementando a discordia, dividindo forzas, afogando toda idea xenerosa, impedindo o rexurdir dos ideás da raza e o que é mais triste, poñendo no maor dos ridículos a seu país e ás súas cousas: ¿mais qué lles importa? Finxen agarimos que non sinten nas súas almas secas, para ocultar os seus personalismos fins.

Moito se usa e abusa por certas e determinadas xentes do santo nome de Galicia que non pasa en dexamais dos seus labios sin que se adentre nos seus corazóns. Moito tamén se berra—e o que mais berra non proba razóns senon que demostra ter sans os pulmóns—contra da escravitude política da nosa terra; mais pol-as trazas, eses que tanto berran e eses que se chaman a si mesmos, os redentores do país, de poder conseguilo que se propoñen serían os mais grandes dos tiráns, pois a coíña co gallo da Libertade, o que se busca é escravizar mais aos pobos.

N-este caso poderíamos decir aquela frase histórica:

¡Oh, libertade, cantos crimes se cometen no teu nome!

¡Santo Patrón Santiago, mira pobre tua terra e baixa, cal baixachés en Clavixa, para nos librar d'este fato de fillos desleigados, que tanto e tan grave daño causan á nosa bendita e amada Galicia.

Euxenio CARRE ALDAO.

A d i a n t e

Fal xa algún tempo que a actividade nacionalista galega deixou d'estalar en berros e en vibracións lostregantes, e que o movemento galeguista das rúas e dos mitíns do agro e das cidades trocouse n-unha acción literaria e centífica. Cada cousa chega n-o mundo ao seu tempo e moi ben pode sere que ese maino traballar do derradeiro fose preciso para recoller as forzas e para facer un eisame de conciencia preparando o porvir co insiño do pasado e coas necesidades do presente.

O nacionalismo galego conseguiu en pouco tempo reméxer hasta o mais fondo da alma galega. Por todas as partes da nosa Terra e aínda chegando aos políticos mais vellos e mais caciques, espállouse a fervenza do ideal e aínda sin quere-lo, aínda sin sentilo, vense movidos pol-o vento libertadore que levantou o latexar da conciencia galega, que é para eles decote como un megallo que lles fai seguir ao lonxe a nova luz.

E indiscutible que o alento director da Galicia de hoxe é o pensamento nacionalista. Pódese seguir coa mais grande claridade todos os pasos de calquer feito social, ou político, ou literario que se dea hoxe en Galicia ou entre os galegos de Madrid nas Cortes ou fora delas e verase como de cote ten as súas raíces n-unha afirmación nacionalista, que levou a dianteira e espertou a inquietude.

Por todo elo o movemento nacionalista coído que non pode deixar por mais tempo de voltar á vida pública das prazas, das rúas e dos mitíns do agro. Non abonda para a vitalidade galega que somentes alumeen os reflexos do noso pensamento e unhas arelas esmaíadas. Galicia non pode ter o seu contentamento con unhas cantas argalladas que somellan toda a acción galega e non son mais que a codea das aspiracións e dos desexos.

No progreso e no perfeccionamento humán ten a door a mais grande parte, porque a door, no seu mais elevado significado espiritual, leva en si un degaro infinito de perfeición, é o mais fondo salio en col da afirmación da existencia e do desenrolo da actividade que topa un valo no seu camiñar.

E o nacionalismo galego como un degaro de existencia e

de perfeccionamento das actividades da nosa Terra ten que berran a todas as horas a door de Galicia e afirmare a súa potencialidade e a súa enerxía encolleita e acochada nas artificialidades e na podreza das organizacións políticas e sociais que as asoballan.

A mocidade quere loita e quere acollerse a unha bandeira que sinifique un despertar e un amanecer. A nosa bandeira ben ergueita e libre ao vento ten que levar aos curazóns mozos un ideal que faga latexar a alma con ledicia coa fórmanza d-unha obra que se comenza e que leva a posibilidade de ser rematada axiña tendo as portas abertas a todos os ventos da Xusticia e da Beleza.

A todos os vellos nacionalistas é preciso decirles que temos a obriga de rexuvenecere a nosa actividade e que da nosa capacidade para unha mocidade constante e para un renacemento de todos os días depende o triunfo do noso ideal. Temos que ver o sol decotío no seu nacemento e si o miramos morrer que esto sexa para voltar os ollos ao Nacente.

Antón LOUSADA DIEGUEZ.

Domayo (Moaña) 15-VII-1922.

Día de Galicia

Hoxe, 25 de Xullo, é o día que primeiramente os galegos das Américas e despois nós os nacionalistas na segunda Asambreira feita en Santiago demos en chamar "Día de Galicia".

Nas Américas celébranse hoxe varias festas nas que os nosos irmáns desterrados xúntanse para adicar unha lembranza á Patria que lonxana agarda con ansia a súa liberación. Aquí, na terra, os nacionalistas facemos tamén actos de consagración a este día que cada ano vaise impondo mis hasta chegar a ún en que non haxa ningún galego que deixe de o celebrar.

Dende que comenzou o movemento nacionalista actual, que xa leva seis anos de actuación, para os que n'él estamos, para os que sostemos o lume sagro da redención patria, todos os días do ano son Días de Galicia. A éla consagramos os nosos amores, os nosos traballos e as nosas ansias. Por ela impuxémos voluntariamente o enorme esforzo que supón, do que estamos moi orgullosos e satisfeitos, o amosrarles aos nosos irmáns de raza o camiño único da redención de Galicia e pol-o tanto da nosa redención.

E xa se ve que aínda que sexa pasenifamente imos conquerindo o noso desexo, a nosa cobiza, que debía ser tamén a de todos os que tiveron a sorte de nacer no noso chán. Por eso, para nós, os nacionalistas, o día de hoxe é un día como todos. Un Día de Galicia mais. A data da consagración oficial do Día de Galicia que nós, os nacionalistas, levamos anteriormente e amosramos publicamente cos nosos feitos.

Mentras o estado de Galicia non cambie e os galegos non se teñan decatado do que ser galegos significa, nós os nacionalistas, temos que facer n'este día actos galeguistas, aparte dos que facemos durante o ano, con ouxeto de lembrarlles a terra onde nasceron e facer que aínda que non sexa mais que un ha vez ao ano acórdense dela. Simbolizando a nosa Patria na data de hoxe e traballando a coíña como xa o vimos facendo para despertar as conciencia d'este secular sono que non pode continuar mais tempo, chegaremos, dos propios galegos dependé que tarde moito ou pouco, ao verdadeiro "Día de Galicia", que será o día en que todos os galegos decatados xa do que como tales debemos ser, peidamos decir que temos unha Patria grande e libre feita co noso esforzo e co noso traballe.

Víctor CASAS.

No día de Galicia do 1922.

O GRAN DÍA DE GALICIA

**Xa chegaran os días
que os bardos anun-
- - ciaran - -**

Todol-os soños de liberdade e rexurdimento que "os bós e xenerosos" manteran decotío nas súas almas, eran xa unha realidade. ¡Galicia acadou a súa esgrevia persoalidade, que a xenreira dos alleos e a inñancia d'algúns dos seus fillos, lle negaran!

¡Qué ridentes e farturentos aparecen os eidos da patria! Aquel principio que nos comenzos do século XX sostíñan os espíritos superiores, principio social sintetizado nas verbas "a terra libre para o galego libre", fixo o milagre de multiplicar os froitos das colleitas, acugulando os hórreos e as tullas, tornándose a patria no celeiro da Iberia.

Empregadas as contribucións no melloramento da riqueza pública, Galicia está cuberta de camiños de ferro de todol-os sistemas. D'aterrizaxe aterrízase para os avións que cruzan os ares a todol-os ventos de quenlles de irrigación que tornaron en milleirales o que dinantes foran gándaras. Centros técnicos, adoitados para o insino de labradores e gandeiros, de navegantes e pescadores, d'artistas e artesans das vilas, redimiron da inñancia e da rutina á nosa baril mocidade. Galicia, nunha verba, é agora unha Bélxica con toda a virtualidade artística e aloumiñante da Grecia clásica.

**Das gandra largas
cías as brétemas es-
curas s'alongaran**

¡Qué día de sol, que morno e limpo ar, que lelicia se refrexa no rostro das xentes neste ventureiro día 25 de Santiago do ano dous mil!

Os poetas cantan á patria redenta na nobilísima fala vernácula, sin mistura d'acento estranxeiro. As multitudes están ledas porque logran proveito do traballo, porque ninguén dispón do sangue dos seus fillos, porque son libres, porque conquerron unha Patria!

O pobo está de festa. Pol-as rúas da capital galega, van as multitudes enxebres en ordenada procesión, levando frores para ofrendar no altar da Terra.

Os raudís, que noutrora leváran o nome d'un marino nado en Vigo, son agora lugar sagro da terra redenta. Unha trinitade, cinguida pol-a aureola dos profetas e do xenio da raza, recibe ali as oracións leigas dos galegos libres. As estatuas de Rosalía de Castro, de Curros e de Pondal, son cubertas por reverentes frores que amorosamente son espalladas por unha multitude consciente.

Un himno de triunfo e de gloria—non como o d'outros tempos, de reprimenda e queixa contra dos escuros que non entendían a voz da natureza—, cae de todol-os peitos en ondas de fonda e nobre enxebreza.

¡Aquél é o gran día de Galicia, o día que os bardos anunciaran!"

Galegos, meus irmáns, ese día virá. Para o conquistar temos que traballar sin acougo, limpa de xenreiras a alma, facéndonos dinos das xeneracións vindeiras, que loubarán a nosa lembranza.

Os tempos son de sementeira. O froito será, o non dudedes, un presente positivo de liberdade e dinificación.

Traballemos, ategados de fé, pol-o gran día de Galicia!

M. LUGRIS FREIRE.

**Lea vostede o próximo número de
A NOSA TERRA**

POL-O CAMIÑO

Do mesmo xeito que nos agros, baixo a acción aloumiñante do sol, van gurlindo na vida colectiva da Galicia as brillantes frores da consciencia nacionalista. Doado se fai xa a coidarrosa que, agás quen degara nas acucias de persoas proveitosas a tirar na farándula pseudo democrática centralista e entalados teñen os sentidos da alma, no pensamento de todos mantense a xurdia convicción de que o triunfo s'impoñerá, de que o froito s'aviciña, e de que compre o asenllar as fouces con qué terá de sarrecadar, quizáis mais cedo que coidarmos, quizáis a carreira, coma quen vai salvado da fangosidá d'un trebón...

Porqué o trebón terá de vir, e non comprirá, certamente, que desasisados nos pillasen. En 1808 desasisados estiveron nosos abós; mais e o trebón vir mañán, quizáis os netos non onsaran o lle dar orde a o Blake para tranpol-a fronteira. Porqué d'aquela, aínda que eivada por uns cantos séculos de absolutismo, ficaba na conciencia popular a lembranza de ter sido a monarquía o seu que pol-os casamentos levava reinos e principados coma dote para os declarar xunguidos só porque os príncipes se xunguiran, e coidaban que latexaban aínda os testamentarios da raína que prohibiu o uso oficial das falas nacionais impondo o castelán, e non sobrevivieran aínda os Anuás en qué rematou a facherda da lenda do sol que se non puña nos dominios da Castela.

Mais ise engado que engaiolou as nacionalidades ibéricas, esvaíuse, o mito xaz no orco, e o valeiro do réxime de ficción democrática centralista, que ven substituílo réxime de ficción tismo de Austrias e Borbós, axéitase só para o zuge da seiva vital dos pobos, e somella un vello arcaiz sin fondo, pendurado no ar, onde as enerxías que n'el converxen van se trocar en sustancia que en toda francachela e esmorga perenne, zurgan os seus custodios, os mil e un oligarcas caciquís, subvertidores do dereito cidadán.

Canto é ficción téñ de deixar paso franco á verdade; e a verdade imporase co triunfo do outro ideal de redención e de verdadeira liberdade, porque verdadeira liberdade a non hai cande os pobos fican sen poderen en de por sí cumpril-a súa providencial misión de cultura e de progreso.

Nós imos a pós do noso ideal. Asenllémolo; e que cada galego se dé conta do seu deber de cidadán para rael-o que cumprir: e asin, se o trebón viñer, non nos pille unha vez mais desasisados.

Manoel BANET E FONTENLA.

No noso día

Todol-os movementos de trascendencia da Humanidade deben sin ó convulsións ideás a súa natural existencia.

Sin ó florecer dos valores morales e espirituás, ningún dos problemas que hoxe aquela téñ pranteados, e principalmente o social, poden resolverse—así o afirma o mais capacitado dos actúas políticos hespañoles, Cambó—.

Afortunadamente, estamos asistindo ao acontecemento de mais importancia para a restauración da Península que nos tocou en sorte. Refrome á corrente de intelixencia entre os dous pobos que ne'a viven, intelixencia que me fai pensar que por tal camiño chegaremos a renacer, volvendo á triunfar no mundo.

Nesa obra, que será a mais grande do noso día, Cataluña e Galicia van diante, levando a parte mais nobre e a bandeira do sector hespañol.

A NOSA TERRA corresponde a gloria de ser expresión d'iste movemento.

Portugal e Hespañia son dous pobos que a natureza quixo "un", e inda que foi consumado o crime da división do corpo, a alma é inalterable, con manifestos desexos de recoñecer o "Pazo da Familia."

Francisco VAZQUEZ ENRIQUEZ.

15 DE XULIO DE 1885

N-ese día, que é unha das mais tristes efemérides da historia contemporánea da nosa meiga terra, morreu en Padrón aquela santa e bendita muller chamada Rosalía Castro, o mais exgrevio poeta da nosa renascencia literaria.

Van xa pasados trinta e sete anos desde que calou para sempre o ruxiñol de Galicia, e cada vez é mais vivo o recordo da ilustre morta; por iso o tempo no seu andar, ao contrario do que para con outros, fai que os mé-

ritos de tan insigne galega, orgullo da raza e do seu sexo, brillen e se axiganten mais e mais.

A NOSA TERRA, ao adicarlle esta lembranza, prega a todos galegos bós e xenerosos que poñan sempre a Santa Rosalía no sagrario dos seus peitos como o símbolo mais glorioso dos grandes fillos que a nosa Galicia tivo, e cuxos imparolabres merescimentos, orgullo son da Patria, endexamais poderán ser lixados por ninguén.

IDIOMA E PATRIOTISMO

O patriotismo é un dos nosos sentimentos mais complexos. Entran na súa composición moi distintos e de semellantes elementos. E o primeiro e fundamental o "Amor á TERRA" onde tén sido nado, ao corruncho da cidade, vila ou aldea, onde os nosos ollos víron a luz primeira e a nosa alma a primeira emoción, o niño quente e agarimoso onde recibeu o primeiro bico e o pequeno círculo onde foi desenrolada a nosa niñez e afudáronse os primeiros quererés, abriuse o espírito ás impresións primeiras e gardou a memoria das lembranzas da vida.

Raiz de patriotismo é iste amor ao chao natal, de cula, entranas sae, como xérmolo de embrión vegetal, canoto inicial da pranta que logo será arbusto para converterse en arbore corporento e umbroso, símbolo perfecto da proiección e transcendencia familiar xerme de toda organización política.

E así medra o patriotismo, como a pranta, como o arbusto, como a arbore, conservando decote a súas raíces acubilladas no corazón da terra-nai, manténdose da súa seiva e fortalecéndose coa calor do seu seo. Mais este sentimento, fundación da sociabilidade e da civilidade non transcende da arbore, non vai mais aló do organismo autónomo, por robusto, frondoso, centenario, secular e prodixiosamente corporento que sexa. Non vai da arbore ao bosco, como non vai da terra natal ás outras terras que, xuntas integran o bosco social, dotado d'unha organización política que chaman Estado.

E a manifestación solemne, cramorosa e xocunda d'iste sentimento do patriotismo, é a lingua, o idioma natal, a música articulada que fixo vibrar por vez primeira o noso timpano e poboou de indelebres melodías a nosa alma de mena cautivada, enmeigada a perpetuidade pol-o sortilexio do ritmo,

que no medio do desorden da natureza xurde prepotente, impondo, onde queira que se manifesta, sen gran principio de regularidade, a eterna lei da unión entre o home e a Terra en que foi nado.

Si a Terra é a raíz, o idioma son as fröres do patriotismo.

J. GARCIA ACUÑA.

(Calcas)

O ano 808 descubriuse no Burgo dos tamariscos o corpo do Apóstolo Santiago que, discípulos piadosos, trouxeran a soterrado á Galicia, a Galicia que él tanto amara, que él evanxelizara, e na que desexaba dormilo sono eterno.

Galega xa denantes d'esto mostraralle grande afición de candelle igresías con fervor e invocando o seu nome nas batallas c'os infieles que, ao grito de "Sanxago e Galicia", eran asfereis.

Pero nosos abós tiñan fé, e como a fé fai milagres, o vil mahometa onde xamais puido asentala pranta na terra que cubizaba en van.

Hoje Galicia non ten árabes conquistadores que temer, e o nome do noso Santo Patrón xa non se invoca; pero, con todo, o ánxe das negras ás voa rondando sobre das nosas cabezas e ameázanos un porvir preñado de negruras e dóres.

Téñamos, pois, fe coma os nosos antepasados e co esta cent'numerosa obra de amor á Patria kasta erguela ao mais alto grado de felicidade que poidamos, e lembrémonos coa fachenda do espírito que animaba os bós e xenerosos

Florencio VAAMONDE, |

Cataluña-Galicia

Pidamos paz espiritual

O fondonisimo malestar da alma catalá tiña de saír do silencio en que o afogaba o sentido político dos homes da "Lliga". Hasta fai algún tempo os nacionalistas cataláns coidaron co ilustre Cambó que Madrid, a España centralista, chegaría a convencerse da boa lei d'un pobo arelante do domiño da súa vida, en forza de se ver servida por él. Ninguén pode crer que outro lle teña xeneira, si se contempla meirvado nas súas cousas sin interés e con moito bon afán de lle salvar as súas comenencias. Pero esto era o lóxico, e quen ten odio non fai siloxismos cordiaes. Madrid, chamou dobréz ao que sómente era cobiza de mixela colaboración, probanza de compatibilidade patriótica. Os cataláns comprenderon así, e doiridos, macedos na súa nobreza, víron, sin querel-o eles mesmos, que todol-os seus esforzos de amizade se trocaban en leña arrimada á fogueira da indinación que causa na boa fé a boria dos que se imaxinan superiores. E Cataluña enqueuse e dixo aos seus homes: non máis contempracións nin máis transixencias.

Velahí a historia do actual levante dos espíritos de Cataluña. Non houbo diverxencias debilitantes. Orgaismo democrático a suprema dirección do nacionalismo catalán, recolléu os latexos da alma do pobo, e si enantes aconsellou a pacencia colaborante, hoxe define e máis encamfia a inquietús amante, salvándoa dos perigos certos e graves de unha desencosoladora orientación bélica.

Tal é a verdade núa do que pasa en Cataluña. Un pobo traballador, nobre, que cultiva a súa historia como quen cara do seu corazón, que pide o seu, e un día e outro se atopa aldraxado porque non posee alma de colofia, espírito de terra de "protectorado", tiña de virarse caniso, con lardo desalento de quen está cheo de que non-o queiran, de que non-o amen, e de que nin siquera ademitan o seu amor.

Madrid, o Estado hespañol, ou mellor dito, a Castela gobernante, hipertrofiada no Estado hespañol, a nación dos conquermos e das terras colonizadas, non pode esquentel-os seus costumes, a rapada, ferida de morte, no seu papel de gobernante, pola perda violenta da terra e da alma dos pobos conqueridos, agora que non ten que facer alén o mar, descubriu a súa verdade e mostra o seu criterio de que as terras da periferia ibérica non son outra cousa que colofias do Centro, de Madrid, da Castela gobernante.

Castela, hipertrofiada no Estado hespañol, non ten tido dotés de asimilación máis que para os homes aventureiros, nados de todol-os pobos de Iberia; pero para a alma dos pobos, non. Ten fumes de gran señora e hasta os casteláns que veñen por ahí abaxo, veñen decíndonos cos además, coa mirada, cos feitos, que son séres superiores aos que teñen o espírito desabido dos horizontes craros que abre o mar, camiño da civilización, máis, pero moito máis, que as terras pedregosas e os montes bravos.

Cataluña, pobo de limpa historia crarisima, que é como a pomba máis forte da roseira ibérica, na que abre a frór magnífica da urbe barcelonesa, toda rescendo alquitarado da savia ilustre de unha nacionalidade ennobrecida cun perenne amore á liberdade, Cataluña ten para nós, os galegos, unha exemplaridade que non debemos esquentel, si somos leigados coa nosa patria: a exemplaridade do propósito firme de sere.

Na ficción do unitarismo hespañol, tecido coas mesmas cordas roubadas do corazón dos pobos ibéricos, sómente coñen o silencio e a brandura da vountade. Pero, hai que separar e conta-l-os fios de aquel tecido, para saber e decir os que nos pertencen, os que son febras da nosa mesma alma e teñen unha cor diferente. Hai que dar tiróns, inda que nos doían, porque ao tirarmos da tea que encubre a verdade histórica, a realidade biolóxica, temos que romper inclusive, dándoo

por ben perdido, algún dos fios que unha man tiránica nos arrebatou, para tecer, como quen tece un tapiz ao gusto do mercador, a mentira que nos nega e nos abafa e nos funde.

Cataluña e Galicia están vivindo dous momentos gravísimos da súa historia. Cataluña dixo pol-os seus actos solemnisimos de primeiros de este mes de Santiago: non máis colaboracións coa Hespaña oficial, namentras non se poña man no meu problema. Galicia vai decir por boca das súas sociedades agrarias axuntadas en Tuy: nin caciquismo, nin rentistas.

Galicia, ao renegar do caciquismo, fai fe de anticontralista, e chega á conerusión da autonomía integral; ao non querer rentistas prantea unha cuestión da súa bioloxía, que ten sido, é e máis será, mentras se non resolva, o punto de arranque de toda a inquietude de Galicia, de todo o perigo que a Hespaña oficial vai ter na vida do pobo galego.

Duas nacionalidades ibéricas, pois, ateigadas de amor á súa vida, unha, urbana, de grandes cidades, de traballo industrial, e outra, campesina, agraria, os dous pobos da vida ibérica, pero coincidentes como si as súas arelas fixesen un arco por sobre de Castela, están falando ao Madrid vello dos políticos, desmedrada caricatura da Roma que vivía do zume dos pobos conqueridos.

Nós, sempre cheos de boa lei na concepción dos nosos problemas, coa espíritoalidade de Galicia na nosa alma, decote cobizosos de amarmos e de sermos amados, facemos os votos máis do corazón, porque sexa escoitadas estas voces que demandan xusticia. Temos, como unha espíña, cravada na alma, o convencemento de que nin Cataluña nin Galicia deben sufrir máis; e lóxicos con este sentido das cousas, cobizamos que se non nos roube a paz espíritoal aos que nos honoramos en chamarnos hespañoes, porque si co noso corazón amamos por enriba de todal-as cousas á patria natural que Deus nos deu, co entendemento vemos e ademiñamos, como ouxeto diño do noso amor, a patria política que se nos ofrece na xuntanza do Estado hespañol, sempre que sexa como diga a nosa vountade phérrima, e non por unha forza que nos troque en rifeños que matan un xato e son "leales" ao "protectorado".

Antonio VALCARGEL.

Hoxe é o Día de Galicia

Para nós sónno todol-os da propia vida, porque a nosa vida forma parte da vida da Terra, xa que o noso traballo nela ten que se desenvolver, e froitificará nela, e ela engrandecerase a paso que a nosa cultura, a nosa arte, a nosa riqueza agrícola e industrial vaian medrando.

Máis non todol-os galegos pensan aínda coma nós. Moitos agardan obter unha máis grande e próxima sona e un proveito maior asenllando un currunchiño entre as celebridades hespañolas (castelás, diríamos mellor) e así, todo o esforzo que encamiñando ao fin que nós levamos podería adiantar a data do triunfo, pérdese en isoladas tentativas individuais sen ventaxa para ninguén.

Cavilando no engaño de homes cuxa vida é absolutamente esteril case sempre, e sempre menos grande e froitífera, festexamos o "Día de Galicia" para que, siquera unha vez, poñan o seu persamento na Terra nai á que se deban, e atendendo ao noso rogo, unha vez tamén pol-o menos, usen a fala que é alma da raza, o noso propio espírito.

Quizáis d'ista maneira esperte no seu cerebro a consciencia da personalidade e, decatándose do camiño que convén seguir no seu paso pol-o mundo, enmenden o rumbo no senso galeguista.

Por iso rogamos a todos que, hoxe pol-o menos, poñan o seu pensamento en Galicia, fallen a propia fala, recen os versos dos nosos grandes poetas.

¡Hoxe qué é o día de Galicia!

A terra nai

¡Terra nosa,
que os nosos mesteres calmas,
y-as nosas angurias sanas,
y-as nosas angurias sanas,
e acarifias
e hasia chamas
ôs que che fuxen
e te magoan e mancan!...
¡Terra Nai! De canto vive
no mundo tí érel-a yalma,
y-érel-o calor que quenta,
y-érel-a fe que dá esperanza,
y-érel-o alento que anima,
y-érel-a forza que manda...
No teu seo
Non sei que segredos andan,
nin sei que misterios dormen,

nin sei que poderes campan.
Si a primaveira te bica
c'unha amofosa bicada
tal se estremeen
as tuas entrañas,
tal te esprinfollas
coas tuas millores galas,
que cóbrel-os campos todos
cos coores que máis engadan,
e fas froitecel-os eidos
co morno quentor que gardas,
e ô chegal-o vrau recreyaste
na fartura das anadas
que acugulan cabaceiros
y-enchen tullas e solainas;
e no Outono
pôs en sazón a abundancia,
coma unha nobre matrona

que os seus trebellos amaña,
pra durmirse
sosegada
na Invernía
co sono da paz y-a calma,
mentres o seu novo parto
se prepara.
Nai garrida,
que cando te firen sangras,
en cando te esquecen choras,
e cando te inxurian calas,
¡déixanos que te biquemos
como se bican as almas
que camifian pr'o infinito
n'unha infinita xuntanza!...

Eladio RODRIGUEZ GONZALEZ.

¿Será...?

Depenando follas do meu calendario, paso un día, e outro, e moitos... até a data do 25 de Xullo en que se celebra o "Día de Galicia".

Esto repítese unha vez, duas, varias xeiras e vexo que aínda siguen adeministrando as nosas cousas e os nosos carcos, xentes estranxeiras; que dan ensino aos nosos irmáns e aos nosos fillos, mestres alleos, falándolles n'unha fala exótica que os nosos non entenden ben; outros aínda que nados e criados en Galicia, acatan as leises centrás que esmagullan a personalidades da nación galega; costumes e fala...; quen quera acreditar os conhecimentos superiores nas ramas do saber, é preciso o marchamo de Madrid; para conquistar unha melloira no urxente desenrolo de unha cidade, ou d'unha vila, é necesario o permiso de Madrid; os portos, comunicacions por terra..., todo, todo goberna Madrid. En Madrid saben-o todo e de todo entenden; así se ven os adiantos nas terras agrícolás ao goberno do centro; así somos a risada de Europa, e a curiosidade da América.

Hoxe, non é aínda o día de Galicia.

O meu día de Galicia, será cando a nosa Terra galega, sexa gobernada pol-os seus fillos limpos de lixaduras; o meu día de Galicia será o futuro da revolta; o día "Grande", será cando se faga a recolleita do sentimento de sacrificio, en que os homes se convirían: de pai, en patriota; de veciños, en irmáns.

Até o d'agora, o día de Galicia, sómente son os ensaios da gran obra traxica representable, que rematará n-un idilio de amor.

Ao caer o pano comenará o día de Galicia.

B. VARELA DO CAMPO.

Xullo 1922.

Follas do meu diario

Ben quixera que o meu diario tivera esta folla en branco. Porque non podendo cubril-a d'expressiós de ledicia, doeme tela que ancher de maldiciós.

Non abondou a Mística disertación de Risco; non abondan os nosos continuados traballos, nin abonda tampouco que fagamos de léitigo e de espora.

Moitos galegos, a maoría dos galegos, morren aprasta. Los faixo os tomos d'unha mentida historia d'unha Hespaña.

Moi poucos comprenden o día de Galicia.

Para moitos é pecado de lesa hespañolismo, o celebrar o día da Patria.

Eu quixera que a nosa festa fora causa na Galicia d'unha forte manifestación de galeguidade.

A nosa probeza material impídenos celebral-a como debéramos.

E ninguén axúdanos.

Outra cousa sería si inventáramos unha festa da raza, nova mentira con que sostér a vella da patria hespañola.

Maios tamén, que non queren entender.

Dende unha cidade galega telegrafíou o corresponsal d'un xornal galego, dicindo que un coro galego que leva nome galego, celebra o día de hoxe unha velada para solemnizar a festividade... del Patrón de España.

O corresponsal non quer entender.

Eu non podo creer que o coro faga tal enormidade porque cenozo a quen o preside.

Ben quixera que o meu diario tivera esta folla en branco.

J. ABELAIRA.

No día de Galicia

Hoxe é o día de Galicia, é o día que adicamos para orar diante do altar sacro da Patria, os que cobizamos grandeza e liberdade para a nosa Terra, é o momento de misticismo das almas que loitando viven, e dos corazóns que vivindo nun mundo de cobardes palpitações, latexan fortemente na paz espiritual do noso pobre peito.

Neste día de paz dos corpos e festa do espírito, nestos instantes en que a conciencia nacionalista ha de mostrar aos desleigados a pureza e potencia da súa esencia ideolóxica, nestes momentos en que os nacionalistas temos de cantar a grandeza do pasado cheo de gloria e a aurora do porvir cuberto de alumiñanzas patrióticas, queremos lembrarnos dos nacionalistas que viven no desterro, dos escravos da emigración, que loitan en Cuba, por facer enxerguer aos galegos desterrados, o deber que teñen, de loitar polo sacro ideal nacionalista, queremos que estas liñas sirvan de alento aos barúdas patriotas da "Xuntanza Nacionalista Galega da Habana", e lles den azos para continua-la obra comenzada.

É necesario reafirmar o concepto histórico que tiñamos dos emigrados e reconocerlles o dereito a ter conciencia nacional e amor á Patria en que foron nados, sentimentos de novecentismo creador de unha nova alma e desexo de se incorporar á reconquista dos valores autóctonos da RAZA, perdidos pol-os vencellos adquiridos con outra, indigna de se pór á veira, dos que temos marcado no noso peito, un pasado cheo de loita e de fróres recedentes cuío azame vive no noso corazón, para fortalecelo para a loita que se avexia. E, pois, preciso neste día de mística pregaría, confesar este erro ante o altar sacro da Patria, alumeado co fogo vivificador da nosa espiritualidade, e animar aos nacionalistas do desterro (aos que rouban o tempo que necesitan para o seu descanso e adican a traballar polo engrandecimento e liberación da Patria aprisionada) para que sigan a cruzada comenzada, na franca seguridade, de que a "Irmandade da Fala" na Cruña (representante verdadeira das ansias de liberación nacional), verá con fondo agarimo o seu traballo, e daralles tantas facilidades teña ao seu alcance, para que poidan conquerilo ésto que eles desexan e á Patria agarda.

Recibide, pois, irmáns no desterro, a promesa feita neste solemne día, en que todos xuntos por vencellos indestructibles, renovamos o xuramento de loita até a liberación da Patria galega, e tende a máis completa seguridade, de que o noso pensamento está convosco, a pesar da distancia que nos separa, e que non é distancia, cando os que estamos separados polo Atlántico, xuntámonos en troques ao través da ponte feita coa nosa espiritualidade, que vivirá eternamente en nós, namentras teñan un fio de vida, os corpos que teñen sido ofrendados, en defensa do máis sacro dos deberes, cal é, o amor á terra en que foron nados, e o desexo de unha pronta independización política, da Terra que na historia, foi berce de nobres loitadores e no futuro será exemplo de vida nova, capaz de facernos cumprir o deber que como galegos temos e de demostrar ao mundo civilizado, a vitalidade e pureza da pobre RAZA de Breogán.

Irmáns en Cuba, té no porvir e ánimo para a loita, os vosos feitos serán grabados con cincel de lume e letras d'ouro, nas páxinas gloriosas da historia e servirán de exemplo aos vós fillos, marcándolle ao mesmo tempo, o camiño a seguir na vida e os deberes a cumprir coa Patria Libre, que como herdeiro glorioso, deixáronlles os seus precursores! ¡Irmáns no desterro!!: ¡Terra a Nosa!

Tomás RODRIGUEZ SABIO.

No próximo número seguiremos publicando as conferencias do noso querido irmán o malogrado Luís Porteiro Garea

No día de Galicia

Pensem no ben da terra

Fora das nosas fronteiras, para aló de Ribadeo e Valdeorras, emprégase de cote a verba "gallego", nome d'unha raza de homes traballadores e homildes, como un alcume, como algo noxento, despreziable e aldraxante.

E quens de tal xeito nos deshonran ante o mundo que foi adotando coma verba de aldraxe o nome de "gallego", son os nosos irmáns das outras rexións hispanólicas.

Pero máis triste, máis desesperante para nós, é que os mesmo galegos parez que lles dan a razón a os que nos rebaixan e no aldraxan, porque tendo unha fala propia, que usaron reises e usan aínda poetas; tendo unhas costumes típicas; un arte noso; música, balles, festas que nada teñen que envexar ás de todas as outras rexións hispánicas, renegan delas e adoptan de bon grado as que nos van impondo os mesmos que nos desprezian e nos escarnecen.

Hal nonstante en Galicia certa veneración para os poetas da raza; arguense moimentos a Rosalía, Curros, Lamas; pécanse agarimosamente no corazón os seus versos; mais ninguén se decata de que a mellor, a única maneira de honralos, é afincando en nós os sentimentos que foron inspiración sua; o amor á Terra e á súa redención.

Anemos, por riba de todo á nosa Terra; poñamos cada un da nosa parte un anaco de voluntá para redimila erguéndoa pra elevala sobre todos os pobos que hoxe considerannos calivos e ruís; que teñen razón para o crear así, xa que sendo Galicia unha rexión rica pol-as minas, que encerra e pol-a fertilidade do seu chan, carecemos de camiños de ferro que é o máis importante para a esportación e arriquecemento dos produtos que dona cada comarca; téñense desleixados os xacementos mineiros, esportándose só algún mineral de ferro en bruto, e a preguiza, nada mais que a maldiña preguiza, é o que impediu ata o d'agora que uns cantos homes uniranse para construír os altos fornos que transformen en lingotes, en máquinas, en diñeiro, toda esa terra roxiza que pouco a pouco vanse levando os estranos para faceren o que os nosos non queren facer.

Tempo é d'abrir os ollos á realidade da nosa vida, de nos convencer que a voluntá é o único que nos falta, o único que precisamos poñer en movemento.

Máis a voluntá vai á par da conciencia do seu, e por eso nós non fomos ninguén; nós non somos ninguén, porque temos esquecida a nosa persoalidade; porque somos bonecos sen alma, movidos pol-os fios do centralismo; pero se a conciencia da raza esperta en nós, se as nosas ideas, os nosos sentimentos maniféstanse en "gallego", e como os galegos antes que nada poñemos o pensamento nun común interés, no interés de Galicia, a voluntá rexurdirá en todos, e sentíndonos verdadeiros homes abrangueremos co noso traballo unha época de engrandecimento e fartura, de potencialidade económica que fará de nós, os homildes, escarnecidos e aldraxados, os poderentes e allivos, á quens por forza, senon de grado, terán que respetar.

Pídevos, pois, galegos, amor á nosa Fala, aos nosos costumes; e que vexades sempre á Galicia coma un pobo escravizado e aldraxado, polo que todos seus fillos, temos que loitar arreo hasta darlle a liberdade.

Leandro CARRE.

Como morren os irlandeses

Os dous irlandeses que mataron ao mariscal Wilson foron cenderados a morte. Un deles, ao saber a sentenza, dixo o seguinte:

Todo o que fixen foi para servir a Irlanda e estou moi satisfeito d'elo. Podedes destruír o meu corpo, mais nunca conseguiredes matar a miña alma.

RIALED A

Restaurant no Pasaxe

A Cruña

Xosé Patiño

Bordados Artísticos
Xogos de cama Confeccións
Equipos para noivas

San Felio, 20-Apartado, 37

Palma de Mallorca

Paulino Freire

BOUZAS - VIGO

Sucursaes: en Cruña - Ferrol

Redes d'algodón para tarrafa
Aparellos, armados e en panos, para
barcos pesqueiros
Malletas de abacá e cáñamo alquitrana-
nado—Cables de aceiro, ingleses
Aceites minerais e vexetaes, e surtido
compreto para maquinaria e pesca

— Santa Lucía, 26 e 28 - A CRUÑA —

Fábrica de Xergóns
e catres metálicos

ORZAN, 70

(Frente do Pórtico de San Andrés)

EFECTOS NAVALES

— DE —

Ferrer e Compañía-Sucesores

F. BERTRAN E MIRAMBELL

Vigo e a Cruña

Casa fundada en 1868

Artigos xeneras para equipo da Mariña Mil-
itar, vapores, barcos de vela e pescadores.

“Patente-Salvavidas”

O mellor para pintar os fon-
dos dos barcos. Ganou Di-
proma de Honor, Gran pre-
mio e medalla de ouro nas
Exposicións de París-Londres.

REPRESENTANTE

F. Bertran e Mriambell
VIGO-CRUÑA

ZINCKE HERMANOS

LIBRERÍA — PAPELERÍA

IMPRENTA

Cantón Grande, 21—Estrella, 37

— A CRUNA —

FARMACIA EUROPEA

— DE —

Lopez Abente

— REAL, 55 —

A mellor surtida da Cruña e un dos estabre-
cimentos da súa cras que mais honran a Gali-
cia. Montada con arreglo aos derradeiros adian-
tos.

Alfredo Lastres Canosa

“La Encajera Española”

Fábrica de encaixes de ffo
Tecidos a man. Especialidade en
aplicacións

Exportación Ibero-Americana

Almagro (Ciudad Real)

Novos Almacenes Coruñeses

Tecidos nacionás e estranxei-
ros Vendas por maior e menor

Fonte de San Andrés, 18, 20 e 22

A Cruña

Viuda de H. Hervada

Casa fundada en 1865

A CRUÑA

FERRETERÍA, QUINCALLA, MUEBLES,
MAQUINARIA AGRÍCOLA, PEDRAS
FRANCESAS PRA MUIÑOS, ETC., ETC.

Grandes Almacés de Tecidos

NUEVO MUNDO

SECCIÓN DE SASTRERÍA E CONFECCIÓN

Inmenso surtido en Panos da Rexión
e Estranxeiro. Confeciónanse toda crás
prendas para mulleres, homes e nenos

SAN ANDRÉS, 41 e 43—Teléfono 256

A CRUÑA

BOLSA do TRABALLO INTERNACIONAL

FEDERACION dos EMIGRANTES HESPAÑOLES
ASOCIACION de BENEFICENCIA

Enrique Iglesias Corral Barrio

SUBDELEGADO GENERAL NA REGIÓN NOROESTE DE HESPAÑA

A Cruña, León, Ourense, Oviedo e Pontevedra

A CRUÑA

Sobriños de José Pastor

BANQUEIROS

Casa fundada en 1776

A Cruña e Vigo

"LA SANTIAGUESA"

Gran Hospedaxe de GUZMAN

Orzán, 70 - Teléfono, 290 - A CRUÑA

Casa situada no mais céntrico da poboación con habitacións independentes. Preto das administracións dos coches ao ferrocarril e a Santiago

PRECIOS ECONOMICOS

CERVANTES

Librería, Papelería e Imprenta

TELEFONO, 456

Rua Real, 49

A CRUÑA

NOVELTY

Planchadeiro de moda - Grandes talleres

DE LAVADO E PRANCHADO DE ROUPA NOVA E DE USO

Despachos centrais: A CRUÑA, Cantón Pequeno 12

VIGO, Praza da Constitución, 12

Sucursals na Cruña: Estreita de San Andrés, 12

Praza de Azcárraga, 4-San Agustín, 22

Sucursal en Vigo: Circo núm. 5

Todal-as nosas sucursals ostentan un letreiro como sinal, que, reproducen a marca de garantía xa coñecida.

Recíbense encargos de fora, e-espídense por meio das nosas sucursals. Si no lugar onde vostede reside non-a hai, sirvase manifestarnos seus desexos de mandár os seus encargos.

Os viños e coñás millores os que exporta a casa PEDRO DOMEQ de Xerez da Fronteira, fundada en 1734. A casa máis antiga de Xerez.

O vermouthe máis selecto de mundial e reconocida sona é o Cinzano (Torino).

Para viños de mesa

non hai outros com'os dos cosecheiros exportadores señores

R. López de Heredia (Haro)

Casa Central: PLAZA DA EQUITATIVA-MADRID

Representante exclusivo (matriculado) de todas estas marcas:

JOSÉ C. JUNCOSA

Galera 39 e 41 - 2.º piso-A Cruña

Banco Español del Río de la Plata

Sucursal na Cruña - Casa matriz: BÓS AIRES

FUNDADO EN 1886

Capital. . . Pesos 100.000.000'00 m/ ou sexa Ptas. ouro 220.000.000'00

Fondo de reserva (incluída prima a recibir) Pesos 50.055.224'97 m/ ou sexa Ptas. ouro 110.121.797'93

Ten sucursales nos puntos seguintes:

REPÚBLICA ARXENTINA: (Casa matriz, Bos Aires), ROSARIO DE SANTE FÉ, BAHÍA BLANCA e principais prazas da República

NO URUGUAY: MONTEVIDEO — NO BRASIL: RIO XANEIRO

EN EUROPA: MADRID, BARCELONA, VALENCIA, VIGO, BILBAO, A CRUÑA, SEVILLA, PARÍS, LONDRES, XÉNOVA E HAMBURGO

A Sucursal da Cruña encárgase de efectuar por conta dos seus clientes toda crás de operacións bancarias nas condicións máis favorabeis e acretará intreses nas contas correntes, tanto en pesetas como en moedas estranxeiras a tipos excepcionalmente ventaxosos

En conta corrente, intrés anual	2	por 100
En Caixa de Aforros, con libreta hasta 1.000 ptas.,	3	» »
En prazo fixo de tres meses	3	» »
Idem id. 6 meses	3 1/2	» »
Idem id. un ano.	4	» »
A máis prazo		convencional

Dirección telegráfica y telefónica: SPAINBANK.

COMPAGNIE GENERALE TRASATLANTIQUE

Vapores Correos de gran velocidade Servicios directos dende o porto da Cruña

Próximas saídas **DIRECTAMENTE** da Cruña

Vapor Flandre 23 de Julio

PRECIOS EN CÁMARA	HABANA VERA CRUZ	
	Ptas.	
Primeira crase (varias categorías)	1.350 a 3.600	1.475 a 3.900
Segunda crase	1.109	1.200
Preferencia	950	1.000
TERCEIRA CRAS.	559	600

A estos precios hai que añadir os impostos
Os pasaxeiros terán de presentarse n'esta Axencia cinco días antes da saída.—Ademiten carga.
Para toda crás de informes dirixirse ao seu consignatario:

D. NICANDRO FARIÑA, Rua de Compostela, esquina a Praza de Lugo-A CRUÑA

Lloyd Real Holandés

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE LLOYD

AMSTERDAM

SERVICIO POSTAL RÁPIDO A AMÉRICA DO SUR

Próximas saídas da CRUÑA para **Pernambuco, Bahía, Río Xaneiro, Santos Montevideo e Bos Aires,**

Vapor correo rápido **ORANIA 29 de Julio**

Admiten carga e pasaxeiros de Primeira, Segunda, Intermedia e Terceira crase.

Precio do pasaxe en 3.ª cras, **Ptas. 350** máis impostos.

NENOS, menores de 2 anos, gratis; de 2 a 5 anos, cuarto pasaxe; de 5 a 10, medio pasaxe; de 10 anos, pasaxe enteiro.
PARA PRECIOS DE CÁMARA e carga dirixirse o **Agente General da Compañía en España:**

D. Raimundo Molina e Couceiro, -Consignatario - Marina, **22—A CRUÑA**

BANCO HISPANO-AMERICANO

MADRID

Capital: 100 millós de ptas.

Dirección telegráfica: HISPAMER

SUCURSAES E AXENCIAS

Albacete, Alcoy, Alicante, Antequera, Badajoz, Barcelona, Bilbao, Cádiz, Calatayud, Cartagena, Cruña, Cabra, Cáceres, Castellón, Ejea de los Caballeros, Figueras, Granada, Gerona, Huelva, Huesca, Játiva, Jaén, Jerez de la Frontera, Logroño, Las Palmas, Lérida, Lorca, Málaga, Murcia, Olot, Palma de Mallorca, Pamplona, Ronda, Sevilla, Soria, Tanesa, Tudela, Valdepeñas, Valencia, Valladolid, Villafranca del Panadés e Zaragoza

Compra e venda de valores hespañoes e extranxeiros. — Custodia de alhaxas e valores. — Desconto e cobro de cupós, títulos amortizados e billetes de Lotería.

Troque, compra e venda de billetes e moedas extranxeiras. — Cartas de creto, e xiro sobre todol-os países. — Cobro e desconto de letras. — Préstamos e contas de creto sobre valores nacionaes e estranxeiros. — Contas correntes en pesetas nas que abona intreses aos tipos seguintes;

2	por	100	ao ano nas cartas disponibles,	á vista.
2 1/2	por	100	id. id.	a 3 meses data.
2 3/4	por	100	id. id.	a 6 id.
3	por	100	id. id.	a 1 id.

Tamén abre contas en moeda extranxeira abonando intreses a tipos convencionaes,

COMPANHIA CHARGEURS REUNIS

E

COMPAGNIE DE NAVIGATION SUD-ATLANTIQUE

Liña Brasil-Plata

Para os portos do Brasil, Montevideo e Bós Aires, sairán do porto da Cruña os maníficos vapores rápidos a dúas hélices e de 12.000 toneladas,

DATA	VAPOR	Prezo en 3.ª cras
25 de Xulio	LIPARI (nuevo)	339'60 pesetas.
11 de Septiembre	MOSELLA	394'60 »

Prezos en cámara

	Pernambuco	Bahia	Rio Xaneiro	Santos	Montevideo	Bos Aires
En primeira crase. Ptas.			1.315		1.565	1.693
En segunda crase. »			1.610		1.610	1.610
En segunda intermedia . . . »			575		575	575

Aos prezos de cámara hai que aumentar os impostos

Nenos menores de dous anos, un gratis por cada familia; de dous a cinco anos, cuarta pasaxe; de cinco a dez anos, media pasaxe; maiores de dez anos, pasaxe enteira. E necesario presentarse nesta Axencia cinco días antes da saída do vapor. Para mais informes dirixirse aos seus Axentes Xenerás en Hespaña:

ANTONIO CONDE Fillos - Plaza de Ourense, 2 - A CRUÑA

Telegramas "Chargeurs"

Garage ALONSO

DE

Alfredo Alonso, S. en C.
LA CORUÑA

GARAXES { Betanzos, 3
Rosalia Castro, 1-3-5
Xoán Flórez, 138

Oficinas e despacho:
Xoán Flórez, 55 e 57

Dirección Telegráfica
e Telefónica:

Garaxe "ALONSO"

Teléfono urbano:
Oficinas, núm. 417
Garaxe, núm. 517

Liña directa coa inter-
urbana

Conta corrente cor:
Banco de Hespaña
Banco Hespañol do
Río da Plata
Banco Hisp. Americ.º
Sobriños de J. Pastor

IMPORTACIÓN DIRECTA

Representación exclusiva das marcas MINERVA, ESSEX,
HUDSON, BIGNAN SPORT

Servicio regular de autocamións de transporte entre a Cruña Santiago,
e viceversa

Automóviles
Accesorios
Neumáticos

Bandaxes macizas
"CONTINENTAL"
con prensa hidráulica
para o seu montaxe

Aceites e graxas
das
Mellores marcas

Automóviles
de alquiler

Comisións
e
Representacións

GASOLINA
ventas ao por
maior e menor

OS MAIS IMPORTANTES GARAXES DE GALICIA